

บทคัดย่อ

“เครือข่ายการสื่อสารทางการเมืองของชุมชนไทยมุสลิมในยุคการเมืองเลือกข้าง” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะเครือข่ายการสื่อสารทางการเมือง (Political Communication Network) ของชุมชนไทยมุสลิม ที่มีแนวความคิดทางการเมืองต่อต้านพ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร หรือกลุ่มมุสลิมเสื้อเหลือง และชุมชนไทยมุสลิม ที่มีแนวความคิดทางการเมืองสนับสนุนพ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร หรือกลุ่มมุสลิมเสื้อแดง

เนื่องจากประเด็นที่ศึกษาค่อนข้างอ่อนไหว (Sensitive Issue) และยังเป็นปัญหาแห่งยุคสมัย (Current Affairs) ในสถานการณ์ทางการเมืองปัจจุบัน ผู้วิจัยจึงเลือกใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยใช้ตัวเองเป็นเครื่องมือหลัก ประกอบกับเทคนิคการเก็บข้อมูลด้วยวิธีการหลากหลาย ชุมชนไทยมุสลิมที่เลือกศึกษา ได้แก่ ชุมชนบ้านครัวตะวันตก เขตราชเทวี ที่มีแนวความคิดทางการเมืองต่อต้านพ.ต.ท.ทักษิณ และชุมชนเกาะดอน เขตสะพานสูง ที่มีแนวความคิดทางการเมืองตรงข้าม เก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างธันวาคม 2552-กุมภาพันธ์ 2553

ผลการวิจัยพบว่า ลักษณะเครือข่ายการสื่อสารทางการเมืองของชุมชนบ้านครัวตะวันตก เขตราชเทวี ในช่วงเวลาการชุมนุมของกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย ระหว่างปี 2548-2551 ซึ่งเป็นช่วงที่กลุ่มพันธมิตรฯ ชุมนุมโค่นล้มรัฐบาล พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร สมัคร สุนทรเวช และสมชาย วงศ์สวัสดิ์ ทั้งนี้ ในช่วงเวลาดังกล่าว เมื่อมีการชุมนุมใหญ่ กลุ่มพันธมิตรฯ จะมีการเรียกระดมคนเข้าร่วมชุมนุมผ่านทางสื่อในเครือ ASTV ผู้จัดการ ไปสู่มวลชน

จากนั้น สมาชิกในกลุ่มมุสลิมเสื้อเหลือง ในชุมชนบ้านครัวตะวันตกทั้ง 4 กลุ่ม คือ กลุ่มร้านโรตีสาลี่ กลุ่มผู้สูงวัย กลุ่มใกล้มัสยิดซูลูกุลมุตตากิน และกลุ่มมุฮัมมัด เมื่อได้รับข่าวสารทางการเมืองดังกล่าวแล้ว ซึ่งส่วนใหญ่จะรับจากสถานีโทรทัศน์ผ่านดาวเทียม ASTV ช่อง News 1 โดยเปิดรับจากสกายเคเบิลทีวี เคเบิลทีวีท้องถิ่น จะติดต่อสื่อสารระหว่างสมาชิกภายในกลุ่มก่อน ด้วยการโทรศัพท์เป็นหลัก ก่อนติดต่อสื่อสารด้วยวิธีการเดียวกันกับกลุ่มต่างๆ ทั้งในและนอกชุมชน ได้แก่ กลุ่มไทยมุสลิมและไทยพุทธ ทั้งในกรุงเทพฯ และต่างจังหวัดที่รู้จัก ขณะเข้าร่วมชุมนุมครั้งก่อน เพื่อชักชวนกันเข้าร่วมชุมนุม ส่งผลให้เครือข่ายการสื่อสารทางการเมืองของชุมชนบ้านครัวตะวันตก ในช่วงเวลาการชุมนุมระหว่างปี 2548-2551 ขยายตัวครอบคลุมเป็นวงกว้าง โดยเครือข่ายการสื่อสารทางการเมืองดังกล่าวจะมีโครงสร้างเครือข่ายการสื่อสารทางการเมือง

ดังนี้ เป็นเครือข่ายการสื่อสารที่เกิดขึ้นเอง (Emergent Communication Network) หรือเครือข่ายการสื่อสารแบบไม่เป็นทางการ (Informal Network) เป็นการสื่อสารแบบกระจายอำนาจ (Decentralized Communication) ในแบบทุกทิศทุกทาง (All Channel Network) และเส้นทางการไหลของข่าวสารทางการเมืองเป็นแบบแนวนอน (Horizontal)

สำหรับเหตุผลประการสำคัญในการต่อต้านพ.ต.ท.ทักษิณ และนำไปสู่การเข้าร่วมชุมนุมกับกลุ่มพันธมิตรฯ ส่งผลให้เกิดเครือข่ายการสื่อสารทางการเมืองดังกล่าว คือ กรณีการหมิ่นเหม่ต่อการหมิ่นพระบรมเดชานุภาพของพ.ต.ท.ทักษิณ อันเป็นผลพวงจากพระราชอำนาจนำ (Royal Hegemony) ที่ดำรงอยู่ในชุมชนแห่งนี้มาเป็นเวลาแสนนาน

ขณะที่ในส่วนของชุมชนเกาะดอน เขตสะพานสูง ผลการวิจัยพบว่า ลักษณะเครือข่ายการสื่อสารทางการเมืองของชุมชนเกาะดอน เขตสะพานสูง ในช่วงเวลาการชุมนุมของแนวร่วมนปช. หลังรัฐประหาร 19 ก.ย. 2549-2553 ซึ่งเริ่มต้นขึ้นหลังรัฐประหาร 19 กันยายน 2549 และยุติลงในรัฐบาลสมัคร สุนทรเวชและเริ่มใหม่อีกครั้ง ในรัฐบาลอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ จบจนถึงปัจจุบัน (มีนาคม 2553) ทั้งนี้ ในช่วงเวลาดังกล่าว เมื่อมีการชุมนุมใหญ่ แนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ จะมีการเรียกระดมคนเข้าร่วมชุมนุม ผ่านสื่อของแนวร่วมนปช. ไปสู่มวลชน

จากนั้น สมาชิกของกลุ่มมุสลิมสีแดงทั้ง 2 กลุ่มคือ กลุ่มประธานชุมชน/หัวหน้าพรรคเพื่อไทย และกลุ่มหมู่บ้านเลขที่ 40 เมื่อได้รับข่าวสารทางการเมืองดังกล่าวแล้ว ซึ่งส่วนใหญ่จะได้รับจากสถานีโทรทัศน์ผ่านดาวเทียมของแนวร่วมนปช. โดยเปิดรับจากจานดาวเทียม PSI ซึ่งจะมีสมาชิกเพียงไม่กี่คนเท่านั้น ที่จะมีจานดาวเทียมชนิดนี้ เนื่องจากมีราคาแพง ก็จะนำข่าวสารทางการเมืองดังกล่าว มาพูดคุยแลกเปลี่ยนกันในกลุ่มและระหว่างกลุ่ม ในลักษณะเล่าสู่กันฟัง ตามแต่โอกาสจะอำนวย แต่จะไม่มีการชักชวนกันออกไปร่วมชุมนุม ทั้งยังไม่ติดต่อสื่อสารกับกลุ่มต่างๆ นอกชุมชน เพื่อชักชวนกันเข้าร่วมชุมนุมแต่ประการใดอีกด้วย โดยพบว่า มีสมาชิกเพียงกลุ่มละ 1 คนเท่านั้น ที่เคยเข้าร่วมชุมนุมกับแนวร่วมนปช.ด้วยความสมัครใจ สำหรับเหตุผลที่ทำให้ทั้ง 2 กลุ่ม ไม่ตื่นตัวในการเข้าร่วมการชุมนุมกับแนวร่วมนปช. เนื่องจากปัญหาเศรษฐกิจในชีวิตประจำวันที่รุมเร้า และการที่สมาชิกของกลุ่มไม่ค่อยได้ไปร่วมชุมนุม จึงไม่รู้จักกับกลุ่มนอกชุมชนที่จะชักชวนกันไป สำหรับเหตุผลประการสำคัญในการสนับสนุนพ.ต.ท.ทักษิณ ส่วนใหญ่นำหนักไปที่ความพอใจในนโยบายประชานิยมและนโยบายด้านสังคม

แต่อย่างไรก็ตาม พบว่า ในการชุมนุมใหญ่ครั้งสำคัญๆ ภายใต้ระบบอุปถัมภ์ของกลุ่มนายทุนผู้สนับสนุนการชุมนุมของแนวร่วมนปช. เขตสะพานสูง ซึ่งเป็นเครือข่ายหนึ่งของ พ.ต.ท.ทักษิณ และมีความผูกพันใกล้ชิดกับผู้คนในเขตสะพานสูง และกลุ่มมุสลิมเสื้อแดงทั้ง 2 กลุ่มเป็นอย่างยิ่ง จะมีคำสั่งระดมคนเข้าร่วมชุมนุมกับแนวร่วมนปช. มายังกลุ่มมุสลิมเสื้อแดงทั้ง 2 กลุ่ม ในระบบ “หัวคะแนน” คือ จากกลุ่มนายทุน ผ่านแกนหลัก แกนรอง มายังสมาชิกทั้ง 2 กลุ่ม โดยเครือข่ายการสื่อสารทางการเมืองดังกล่าว จะมีโครงสร้างเครือข่ายการสื่อสารทางการเมือง ดังนี้ เป็นเครือข่ายการสื่อสารแบบเป็นทางการ (Formal Network) หรือเครือข่ายการสื่อสารที่ได้ถูกกำหนดไว้ (Prescribed Communication Network) เป็นการสื่อสารแบบมีศูนย์กลาง (Centralized Communication) ในแบบเครือข่ายการสื่อสารแบบวงล้อ (Wheel Network) เส้นทางการไหลของข่าวสารทางการเมืองเป็นแบบบนลงล่าง หรือการสื่อสารแนวตั้ง (Top-Down)

จากเครือข่ายการสื่อสารทางการเมืองของชุมชนไทยมุสลิมทั้ง 2 แห่ง ที่เกิดจากอิทธิพลของพระราชอำนาจและระบบอุปถัมภ์ดังที่ได้กล่าวมา นัยยะ (Sign) ของปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นจึงเป็นการสะท้อนภาพการปะทะกัน ระหว่างพระราชอำนาจกับระบบอุปถัมภ์ของเครือข่ายของ พ.ต.ท.ทักษิณ โดยมีชาวมุสลิมทั้ง 2 ชุมชน เป็นภาพตัวแทนการเคลื่อนไหวทางการเมืองของแต่ละฝ่ายได้ในอีกมุมมองหนึ่ง

Abstract

The political communication network in Thai Muslim communities in the age of political divide is intended to study political communication network of Thai Muslim communities', which group has the political ideas against Lt.Col. Thaksin Shinawatra, PAD Muslim (Yellow shirts) and the Thai Muslim community is another group of ideas, political support Lt.Col. Thaksin Shinawatra, UDD Muslim (Red shirts).

Because this is a sensitive issue and as current affairs in the current political so researcher chose to use qualitative research by itself is a major. In addition, the technique of multiple data collection methods. Thai Muslim community, including selection of Ban Krua West community, Ratchathewi district, which has the political ideas against Lt.Col. Thaksin Shinawatra and Koh Don community, Sapansung district, which has the political ideas across. Data collected during December 2009 - February 2010.

The results showed that communications network characteristics of the political community Ban Krua West during the assembly of the People's Alliance for Democracy; PAD (Yellow shirts) during the period 2005-2008, the PAD against the government of Lt.Col. Thaksin Shinawatra, followed by the government of Samak Sundaravej and the government of Somchai Wongsawat. During that time period, PAD protesters will gather people to participate through the media gathered in the network Manager and ASTV mass.

Then members of the Muslim yellow shirts in Ban Krua West community, which includes all four groups, the Salma Roti group, the group of elderly, the group near the Mosque of Sulukun mu-taking, and the Mohammed group. When political groups that receive news from ASTV News 1 Channel, Sky Cable TV and local Cable TV to communicate between the group members before primarily by telephone. Then communicate the same way with different groups, both inside and outside the community such as Thai Muslims and Thai Buddhist in Bangkok and other provinces known to participate in protests before to persuade each other to join rally. Result in

political communications network of Ban Krua West community in the period 2005-2008 gathered during extensive expansion. The communications network will be the political structure of communication networks as Emergent Communication Network or Informal Network, Decentralized Communication, All channel network and channels of political news is a horizontal.

Important reasons against Lt.Col. Thaksin Shinawatra, and leading to join the PAD rally resulted in political communications network is the lack of respect for the king as a result of the Royal Hegemony that existed in this community a very long time.

As part of the Koh Don community, Sapansung results showed that Network characteristics of political communication Koh Don community, Sapansung during protest of National United Front of Democracy Against Dictatorship; UDD(Red shirts) after September 19, 2006 until 2010 coup that began after coup and ended in Samak Sundaravej government. The protests started again in the current government Abhisit Vejjajiva folks today (March, 2010). When a major protest the UDD will be raised attend the meeting via UDD Channel to mass communication.

Then members of the red shirts and two Muslim groups' community leader / election campaigner Pheu Thai Party - PT. and group home, 40 when receiving the politics news. The majority are from the UDD satellite television with satellite launch from PSI, which has few members only because the satellite dish is expensive. To have this type of satellite dish will bring the political news let's talk exchanged between groups as the opportunity but will not invite each other to join the rally and also not communicating with the outside community groups to persuade to join together in any assembly. For reasons that make the two groups are not active in participating in the meeting with the UDD as economic problems in everyday life and a member of the group not to attend rally because they do not know about other groups to persuade each other away. The main reasons in support of Lt.Col. Thaksin Shinawatra, most focus on the satisfaction of the policies and populist social policies.

However, it was found that the large gathering major group under Patronage System of the capitalist who supports the assembly of the UDD Sapansung district, his

network and is bound closely with people in Saphan Sung district and two Muslim red shirts groups. Issues an order raising attended meeting with the UDD to the Muslim red shirts both groups in the system, election campaigner, is from a capitalist through the core axis secondary to the member of groups. The communications network will be the political structure as communications network, called Formal Network or Prescribed Communication Network is a Centralized Communication in the flow path of the Wheel Network. Route the flow of political news is a top-down or vertical communication.

The politics network communications of the Thai Muslim communities from the influence of the Royal Hegemony and the Patronage System, as the foregoing implies that the phenomenon occurs thus reflects the clash between Royal Hegemony and Patronage System network Lt.Col. Thaksin Shinawatra, with the two Muslim communities is the political representation of each party in another perspective.